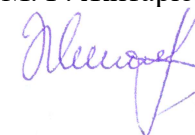

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра зарубіжної преси та інформації

Затверджено на засіданні кафедри зарубіжної преси та інформації
факультету журналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08.2020 р.)

В. о. завідувача кафедри –
доктор наук із соціальних комунікацій,
професор М. Г. Житарюк

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Журналістика ідей»,
що викладається в межах ОПП
другого освітньо-наукового рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 061 – журналістика

Львів – 2020

СИЛАБУС КУРСУ
«Журналістика ідей»
2020-2021 навчального року

Назва курсу	«Журналістика ідей»
Адреса викладання курсу	Вул. Генерала Чупринки, 49, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра зарубіжної преси та інформації
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 Журналістика, Спеціальність – 061 Журналістика
Викладачі курсу	Мельник Андрій Петрович, кандидат наук із соціальних комунікацій, асистент кафедри зарубіжної преси та інформації
Контактна інформація викладачів	facebook. com/and.melnyk, andriy.melnyk12@gmail.com , Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, каб. 304
Консультації по курсу відбуваються	Консультації відбуваються у день проведення лекцій/практичних занять та відповідно до графіка чергування на кафедрі. Також можливі он-лайн консультації через Messenger, E-mail та інші ресурси. Час он-лайн консультацій можна також узгодити у телефонному режимі або, написавши на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Навчальна дисципліна «Журналістика ідей» є дисципліною, що читається у рамках спеціалізації «Міжнародна журналістика» на 2 курсі магістратури, форма підсумкового контролю – іспит. Курс передбачає ознайомлення із основними ідеями сучасності, зокрема із ідеєю діалогу, та їхнє висвітлення у ЗМІ.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Журналістика ідей» є дисципліною зі спеціальності 061 - Журналістика для освітньої програми магістр журналістики, спеціалізації «Міжнародна журналістика», яка викладається у другому семестрі магістратури в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Мета спецкурсу «Журналістика ідей» – вивчити діалог як комплексне комунікативне явище. Діалог – одне із найретинговіших понять сучасної медіасфери. Цим словом позначають як конкретну розмову двох (або більше) осіб, а також етично довершений орієнтир спілкування. Тобто сучасні трактування слова «діалог» не обмежуються методологічними значеннями. Сьогодні діалог – це щось більше, ніж спосіб ведення бесіди. Його можна розглядати як універсальний спосіб уникнення і вирішення конфліктних ситуацій. Тому спецкурс «Журналістика ідей» може бути цілком адекватною заміною розгляду такої дисципліни, як конфліктологія. У центрі розгляду – не поняття «конфлікт», а концепт «діалог» як основний метод розв’язання суперечностей.

	<p>Діалогіка – теорія діалогу. Спецкурс «Журналістика ідей» передбачає розгляд якнайширшого спектру значень поняття «діалог» у їхньому взаємозв'язку із функціонуванням засобів масової інформації як в Україні, так і за кордоном.</p> <p>Завдання спецкурсу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення історії діалогу як методу і як світоглядного принципу. 2. Розгляд творчості, зокрема й журналістської як діалогічного процесу. 3. Дослідження понять «діалог культур», «діалог релігій», «діалог цивілізацій». 4. Розгляд сучасних конфліктів через призму діалогу як способу їхнього вирішення. 5. З'ясування терапевтичної функції діалогу. <p>Розгляд поняття «діалог» у контексті функціонування ЗМІ також передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Розгляд тематики публікацій у ЗМІ, у яких використовується поняття «діалог» у різних значеннях. • Контент- та інтент-аналіз публікацій у ЗМІ, у яких використовується поняття «діалог» у різних значеннях. • Розгляд мотивації журналістів у контексті діалогу.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Малахов В. Етика спілкування. – К.: Либідь, 2006 2. Озадовська Л. Парадигма діалогічності в людському мисленні. – К.: ПАРАПАН, 2007 3. Демидов А.Б. Основоположения философии коммуникации и диалога// http://www.nevmenandr.net/dkx/?y=1995&n=4&abs=DEMIDOV 4. Станкевич Г.Л., Станкевич Н.Г. Диалог как практика расширения пространства человеческих ресурсов// http://prometa.ru/policy/capital/reports/0 5. Бердяев Н. Смысл творчества 6. Дьяконов Г. В. Диалогийная концепция эстетики и литературоведения М.М. Бахтина// http://hpsy.ru/public/x3070.htm 7. Бахтин М. Эстетика словесного творчества. – М., 1979 8. Рихло П. Поетика діалогу. – Чернівці, 2005. 9. Блум А. Запитання і сумнів// Дух і Літера. – 2006. – Ч. 15-16. – С. 338-352 10. Марсель Г. „Я” і інший// Homo viator. – К., 1999. – С. 18-36 11. Бубер М. Диалог// Два образа веры. – М., 1998. – С. 12. Гадамер Г.-Г. Язык и понимание. Неспособность к разговору// Всемирная философия. XX век. – Минск 2004. – С. 313-331 13. Мунье Э. Что такое персонализм?// Всемирная философия. XX век. – Минск, 2004. – С. 526-543 14. Єрмоленко А. Комунікативна практична філософія. – К., 1999.

	<p>15. Зізіулас Й. Буття як спілкування. – К., 2005</p> <p>16. Больнов О. Ф. Зустріч// Ситниченко Л. Першоджерела комунікативної філософії. – К., 1996. – С. 157-170</p> <p>17. Больнов О. Ф. Новая укритость</p> <p>18. Мунье Э. Персонализм. – М., 1992</p> <p>19. Ясперс К. Комунікація// Ситниченко Л. Першоджерела комунікативної філософії. – К., 1996. – С. 132-140</p> <p>20. Грін Ж. Брат Франциск. – К., 2004</p> <p>21. Носик Б. Альберт Швейцер. – М., 1971</p> <p>22. Гальтунг Ю., Несс А. Політична етика Ганді. – Л.: Місіонер, 2001</p> <p>23. Рікер П. Яким має бути новий етос Європи?// Дух і лутера. – 2004-2005. – Ч. 13-14. – С. 149-165.</p> <p>24. Дзюба І. Україна-Росія: протистояння чи діалог культур?// Україна-Росія: концептуальні основи гуманітарних відносин. — К., 2001. — Розділ V. — С.265-333.</p> <p>25. Сверстюк Є. Від насильства до порозуміння// Дзеркало тижня. – 2001. – 13 січ.</p> <p>26. Вестник Мирового общественного форума „Диалог цивилизаций”, 2004-2006.</p> <p>27. Саїд Е. Культура й імперіалізм. – К.: Критика, 2007.</p> <p>28. Томпсон Е. М. Трубадури імперії. – К.: Основи, 2006.</p> <p>29. Еспозіто Д. Ісламська загроза. Міф чи реальність? – Л.: Кальварія, 2004.</p> <p>30. Нойманн И. Использование «Другого». Образы Востока в формировании европейских идентичностей. – М.: Новое издательство, 2004.</p> <p>31. Уолцер М. Про толерантність. – Харків, 2003.</p> <p>32. Эко У. О политкорректности// Полный назад! «Горячие войны» и популизм в СМИ. – М., 2007. – С. 16-181.</p> <p>33. Кукатас Ч. Терпеть нетерпимое// http://inliberty.ru/library/study/798/ (12.09.2009)</p> <p>34. Кукатас Ч. Теоретические основания мультикультурализма// http://inliberty.ru/library/study/327/ (18.06.2009)</p> <p>35. Авксентьев В.А. Этническая конфликтология: проблемы становления// http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Article/Avk_EtnKonf.php</p> <p>36. Анцупов А.Я., Шипилов А.И. Конфликтология: Учебник для вузов. - М.: ЮНИТИ, 1999. - 551 с.</p> <p>37. Пірен М. Конфліктологія. – К., 2003.</p> <p>38. С. Алексієвич-П. Віріліо. Діалоги про Чорнобиль// Дух і літера. – 2004-2005. – Ч. 13-14. – С. 149-165.</p> <p>39. Бьюдженталь Д. Наука быть живым. Диалоги между пациентами и терапевтом в гуманистической психотерапии. – М., 1998.</p>
Тривалість курсу	Курс складається з 90 год.
Обсяг курсу	8 год. лекційних занять, 16 год. практичних занять та 66 год. самостійної роботи. Тижневе навантаження студента складає 2 год. аудиторних занять

Очікувані результати навчання	<p>Студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • суть поняття «діалог»; • основні діалогічні жанри; • основні етапи історії діалогу; • різницю між діалогом як жанром та діалогом як ідеєю; • суть поняття «діалог культур», «діалог цивілізацій»; • що таке толерантність і політкоректність; • особливість діалогу як мотиваційного пріоритету журналістської творчості. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати поняття діалог коректно; • використовувати здобуті знання з теорії діалогу у практичній діяльності; • проводити контент- та інтент-аналіз публікацій у ЗМІ, у яких використовується поняття «діалог» у різних значеннях.
Ключові слова	Журналістика, ідеї, діалог, прогрес, діалог культур, толерантність
Формат курсу	Стаціонарне навчання
Теми	Див. СХЕМУ КУРСУ, додану до силабуса
Підсумковий контроль, форма	Підсумком курсу «Журналістика ідей» є іспит.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із загальних та журналістикознавчих дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату магістра
Навчальні методи та техніки під час викладання курсу	Лекції, практичні заняття, готування презентацій та написання есею у рамках тематики курсу.
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни вивчення курсу може потребувати використання проектора для демонстрації візуального матеріалу.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Іспит за 100-бальною системою.</p> <p>Вимоги до доповіді-презентації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ретроспективний погляд на проблему (однак не варто перевантажувати доповідь історичним фактажем); 2. сучасний стан; 3. візуальний ілюстративний матеріал (світлини, карти, ...) 4. висвітлення проблеми в українських або закордонних ЗМІ (посилання на конкретні газетні публікації чи телепередачі); 5. вказати список використаних джерел.

	<p>Вимоги до есею:</p> <ul style="list-style-type: none"> • самостійність; • авторський погляд; • запозичення і цитати мають бути оформлені як посилання згідно з правилами бібліографічного опису; • обсяг - довільний.
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Спробуйте дефініювати поняття „діалог” з огляду на його не лише методологічну, а й етичну значущість. 2. Назвіть основні діалогічні жанри і коротко їх схарактеризуйте. 3. Діалог як метод. Діалог і діалектика. 4. Етичний вимір діалогу і його актуалізація у ХХ столітті. 5. Діалог і монолог та їхнє методологічне значення. 6. Поняття творчості і творчого процесу. 7. Як М. Бердяєв розуміє творчість і науку? 8. Діалогічні стосунки автора і читача з погляду герменевтики 9. Діалог і журналістський процес 10. Розкрийте суть діалогічної концепції М. Бубера 11. Які види діалогу розрізняє М. Бубер? 12. У чому суть діалогічного вчинку за Е. Муньє? 13. Який етичний зміст вкладає Е. Муньє у поняття діалогу? 14. Поясніть думку Г.-Г. Гадамера «Мова існує лише в розмові» 15. Які труднощі діалогічного спілкування наводить Гадамер? 16. Який статус запитання і сумніву у навершенні до християнської віри за А. Блумом? 17. Етичне наповнення поняття «особистість». 18. Вплив діалогу на формування особистості. 19. Спробуйте визначити риси «діалогічної особистості». 20. Запропонуйте конкретних історичних персон і доведіть, що їх можна вважати «діалогічними особистостями». 21. Як Ви розумієте поняття «діалог культур, релігій, цивілізацій»? 22. Чи можливий діалог культур після імперіалізму? 23. Діалог культур і збереження національної ідентичності. 24. Діалог релігій та релігійний фундаменталізм. 25. Діалог культур, релігій, цивілізацій і небезпека втрати коренів. 26. У чому суть поняття «толерантність»? 27. Суперечності мультикультуралізму і політкоректності. 28. Толерантність та її межі.

	<p>29. Типологія сучасних конфліктів.</p> <p>30. Чи можна назвати діалог найбільш релевантним методом розв'язання конфліктів?</p> <p>31. Яке значення має діалог для терапевтичної практики?</p> <p>32. Чи можливий діалог після Чорнобиля?</p> <p>33. Журналістика в умовах катастрофізму та недіалогічності.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу може бути надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ, АБО СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Журналістика ідей»

3. *Змістовий модуль 1. Основи теорії діалогу*

Тема 1. Діалог як жанр, метод і етичний принцип

Що таке діалог? Спроба уніфікованої дефініції та полісемантичний підхід. Основні діалогічні жанри: діатриба, діалог, лист, сповідь, солілоквія та ін. Діалог як метод. Діалог і діалектика. Етичний вимір діалогу і його актуалізація у ХХ сторіччі. Діалог і монолог.

Тема 2. Творчість як діалогічний процес

Специфіка творчого процесу. Погляд М. Бердяєва. Автор і читач у контексті творчого акту. Творення тексту як діалогічний процес у трактуванні М. Бахтіна. Читання як діалогічний процес. „Діалог із текстом” як передумова правильного розуміння смислу. Журналістська творчість як діалог

Тема 3. Діалог як осердя філософського пошуку у ХХ сторіччі

Діалогічні концепції Мартіна Бубера. Персоналістичний погляд на діалог. Е. Муньє. Розуміння діалогу в екзистенціалізмі Г. Марселя. Мова і діалог. Герменевтичний підхід до діалогу.

Діалогічне спілкування у християнському контексті. Погляд Антонія Блума

Тема 4. Особистість і діалог

Поняття особистості у етичному вимірі. Ідеальна „діалогічна особистість”: реальність та утопія. Визначення рис „діалогічної особистості” на прикладі конкретних історичних осіб. Роль „діалогічної особистості” в історії

Змістовий модуль 2. Діалог як основа мотивації

Тема 5. Діалог культур, релігій та цивілізацій і журналістський вимір

Діалог культур, релігій, цивілізацій – спроба приблизного визначення. ООН про діалог культур. Спадщина імперіалізму як перешкода для діалогу культур. Діалог релігій та релігійна терпимість. Діалог культур і мовне розмаїття світу

Тема 6. Поняття толерантності, політкоректності та мультикультуралізму

Що таке толерантність? Історичні передумови виникнення толерантності та суперечності її реалізації у сучасному світі. Толерантність і політкоректність: медійні інтерпретації. Політкоректність і сучасна публіцистика. Поняття мультикультуралізму в контексті діалогу культур.

Тема 6. Діалог і сучасні конфлікти

Природа і типи сучасних конфліктів. Діалог як спосіб уникнення і розв'язання сучасних конфліктів. Діалог і міжетнічні конфлікти. Міжгрупові конфлікти і ненасильницька боротьба.

Міждержавні конфлікти і способи їх розв'язання.

Тема 7. Терапевтична функція діалогу

Діалог як терапевтичний метод. Лікувальна властивість „глибинної комунікації” (К. Ясперс)

Діалог після Чорнобиля. Проблема недіалогічності і спроба її подолання

Тема 8. Діалог як етичний орієнтир журналістики

Діалог як основа мотивації журналіста. «Карикатурний скандал» у контексті діалогічної мотивації журналістів. Інтерв'ю та діалог.